

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ ТІЛЕСНОСТІ

Шифр та назва спеціальності
Всі спеціальності

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Всі освітні програми

Кафедра
Філософії (307)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Вибіркова

Семестр
5

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Дольська Ольга Олексіївна

olha.dolska@khp.edu.ua

Доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії НТУ «ХП».

Досвід роботи – 24 роки. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Філософія», «Світоглядні та соціокультурні основи науково-технічної діяльності», «Теорії раціоналізму: науково-філософські та педагогічні методології», «Філософський аналіз сучасного суспільства», «Феноменологія».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна передбачає напрацювання студентами знань про систему філософських знань, які виступають методологічними засобами у науково-педагогічних і психологічних дослідженнях при аналізі тілесного дискурсу. Знайомить із інструментально-категоріальним апаратом, який сприяє формуванню науково-філософського погляду на сучасні практики, пов'язані з тілом і тілесним досвідом.

Мета та цілі дисципліни

Формування у студентів поглиблених світоглядно-теоретичних знань, оволодіння науково-філософським категоріальним апаратом при аналізі тілесних практик у життєдіяльності людини (релігія, політика, спорт, мистецтво, психологія, освіта, повсякдення, тощо).

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Результати навчання

ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області психології.

ПР21. Застосовувати принципи моральних, культурних, наукових цінностей та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя та професійної діяльності у сфері психології.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 88 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисципліни «Філософія».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції з презентаціями, дискусії, практичні заняття (семінари, практикуми), виконання індивідуальної роботи (реферат, есе, участь у конференціях та спеціалізованих семінарах, робота з оригінальними роботами з філософії).

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Філософські основи формування концепту тілесність. Концепт тілесність. Різниця між тілесним і тілом.

Тема 2. Бунт проти раціональності XIX-XX ст.

Тема 3. Антропологічний і онтологічний повороти XX ст.

Тема 4. Сучасний стан філософського дискурсу про тілесне і тіло.

Тема 5. Реалізація концепту тілесність в соціально-культурних практиках. Тіло в дискурсі краси, любові, еротики, сексу.

Тема 6. Тіло як культурний конструкт: тілесні техніки Сходу та Заходу.

Тема 7. «Відмова від тіла» в дискурсі конструктивізму.

Тема 8. Тіло як відображення людського життя.

Теми практичних занять

Тема 1. Епоха Модерн: філософські роздуми навколо душі і тіла.

Тема 2. Тілесне проти Ratio XIX-XX ст.

Тема 3. Антропологічний і онтологічний повороти XX ст.

Тема 4. Активізація роздумів про тілесне і тіло в сучасній філософії і науці.

Тема 5. Цінність тіла в історії людства.

Тема 6. Тілесні техніки у суспільстві споживання.

Тема 7. Тема тіла як мішень критичного нападу.

Тема 8. Тіло в межах культури і під натиском наукового прогресу.

Теми лабораторних робіт

Лабораторних робіт в рамках дисципліни не передбачено.

Самостійна робота

Курс передбачає підготовку до усних відповідей на проблемні питання, самостійне вивчення питань, які не викладаються під час лекцій, – це отримує поточне оцінювання. Також передбачено виконання індивідуальної роботи як реферату; можливі інші види індивідуальної роботи – есе, участь у конференціях та спеціалізованих семінарах (із написанням тез), робота з оригінальними роботами з філософії тощо. Ці роботи є письмовими і складаються відповідно до вимог..

Література та навчальні матеріали

1. Дольська О.О. Ідея отілесненого («embodied») розуму в якості обґрунтування тілесної раціональності // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Теорія культури і філософія науки», № 62 (2020). С. 7-14.
<https://doi.org/10.26565/2306-6687-2020-62-01>
2. Дольська О. О. Тіло як цінність: шлях до тілесної раціональності в умовах кризи моралі епохи модерну // Суперечності взаємодії моралі і права в сучасному суспільстві : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. – Харків : Мадрид, 2020. – С. 247-251.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/46925>
3. Дольська О. О. Філософія performance: роздуми про підґрунтя сучасних тілесних практик // Філософія в сучасному світі : матеріали 1-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 20-21 листопада 2020 р. / гол. ред. Я. В. Тарароєв ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т" [та ін.]. – Харків : Мадрид, 2020. – С. 93-96.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/58790>
4. Дольська О. О. Феноменологічно-епістемологічний вимір суб'єктивності / О. О. Дольська, Х. Фу // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Теорія культури і філософія науки : зб. наук. пр. / ред. кол.: Г. Тиханов [та ін.]. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. – Вип. 63. – С. 47-56.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/67968>
5. Дольська О. О. Метафора сприйняття світу в контексті роздумів про кризу метафізичного дискурсу // Вісник Харків. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Сер. : Філософія : зб. наук. пр. / гол. ред. М. Д. Култаєва. – Харьков : ХНПУ, 2019. – Т. 1, № 52. – С. 86-99.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48160>
6. Дольська О. О. Пізнання як конструювання (зміни в епістемології на ґрунті тілесної детермінації) // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: наук. вид. : тези доп. 28-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2020, [28-30 жовтня 2020 р.] : у 5 ч. Ч. 4 / ред. Є.І. Сокол. – Харків : Планета-Прінт, 2020. – С. 72
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/74765>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача та розподіл балів

Опис структури підсумкової оцінки, обов'язкових завдань та процедури нарахування балів, особливо звертаючи увагу на самостійну роботу та індивідуальні завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис
30.08.2024

Завідувач кафедри
Яків ТАРАРОЄВ

Дата погодження, підпис

Гарант ОП